

Twentieth International Conference on Grey Literature: Research Data Fuels and Sustains Grey Literature Loyola University, New Orleans, USA 2. 12. 2018 – 4. 12. 2018

Účastnice:

Petra Černohlávková, odd. 11

Hana Vyčítalová, odd. 11

prosinec 2018

Struktura cestovní zprávy:

1. Účel cesty

20. ročník Mezinárodní konference o šedé literatuře (Twentieth International Conference on Grey Literature) se konal v New Orleans v USA, pořadateli byla organizace GreyNet a Loyola University New Orleans. Celkem na konferenci přijelo kolem 58 účastníků, převládali účastníci z USA a poté z evropských zemí, ale také z Kanady, Číny a Jižní Koreje. Letošní ročník této mezinárodní dvoudenní konference byl zaměřen na výzkumná data, data management, otevřený přístup a otevřenou vědu. Samozřejmě mezi tématy byla i klasická šedá literatura a aktuální výzkumné trendy v této oblasti. Před konferencí proběhlo každoroční zasedání členů GreyNet. Za Národní technickou knihovnu (NTK) se konference účastnily Petra Černošlůvka a Hana Vyčítalová, autorky zde prezentovaného posteru „Milestones of Grey Literature in the Czech Republic“.

2. Časový průběh cesty

Pro cestu na akci bylo využito letecké spojení Praha – New Orleans.

Harmonogram služební cesty:

30. 11. 2018 - odlet z Prahy, přestup v Londýně, přílet do New Orleans
2. 12. 2018 - schůze členů GreyNet, výroční večeře s předáním ceny GreyNet Award
3. 12. 2018 - první den konference, představení posteru
4. 12. 2018 - druhý den konference, prezentace posteru
5. 12. - 8. 12. 2018 - čerpání dovolené
9. 12. 2018 - opětovný nástup na služební cestu, odlet z Washington D. C.
10. 12. 2018 - přestup v Londýně, přílet do Prahy

3. Průběh navštívené akce/jednání

Výroční schůze členů GreyNet 2. 12. 2018

Každý rok se před samotnou konferencí koná výroční schůze členů mezinárodní organizace GreyNet. Ředitel GreyNet – Dr. Dominic Farace shrnul činnost této organizace za rok 2018 a plány rozvoje na další rok. Zhodnotil zejména vzdělávací akce - sérii workshopů k tématu výzkumných dat a data papers (<http://www.greynet.org/greyforumseries.html>). Do této série patří i workshop uspořádaný 23. října v NTK. Dále zhodnotil 5 let fungování repozitáře GreyGuide (<http://greyguide.isti.cnr.it/>) a krátce i činnost pracovních skupin GreyNetu. Na závěr předal výroční cenu GreyNetu (The GreyNet Award), v tomto roce ji získal Tomas A. Lipinsky, z University of Wisconsin-Milwaukee. V příštím roce chce GreyNet pokračovat v zaměření na výzkumná data a podporu jejich archivace.

1. den konference (3. 12. 2018)

Účastníky konference uvítal ředitel GreyNetu Dominic Farace a vzápětí předal slovo Brianu Hitsonovi z U.S. Department of Energy (DOE; Office of Scientific and Technical Information), který se ujal úvodní přednášky. Přednáška byla především o aktivitách a zdrojích DOE, které slouží na podporu otevřené vědy, a obecně na nástroje, kterými lze podpořit otevřenou vědu a přístup k datům. Zmínil portály Science.gov a Data.gov (katalogy výstupů amerických výzkumných institucí), zdůraznil tvorbu relevantních a skutečně dobrých metadat, používání identifikátorů (DOI, ORCID) a prolínání všech souvisejících výzkumných výstupů. Podobného zaměření byla i další přednáška Vivian Hutchinson, ale vycházela ze zkušeností jejího pracoviště U.S. Geological Survey (USGS), tedy americké instituce, která zajišťuje

výzkumné aktivity v oblasti geologie, vulkanologie a příbuzných oborů. Vivian shrnula všechny záměry a politiky USGS podporující archivaci a sdílení dat, publikací i softwaru. Zajímavé bylo i představení další významné americké vládní instituce U.S. Government Publishing Office (GPO) – tedy instituce zajišťující archivaci a přístup veřejnosti k americkým vládním dokumentům. V roce 2014 proběhla kompletní transformace na digitální prostředí. GPO zpřístupňuje vládní materiály (zákony, judikáty, materiály pro veřejnost z Kongresu atp.) zejména prostřednictvím portálu govinfo.gov, v provozu je ale i cca 1132 knihoven ve všech státech USA. GPO zajišťuje také programy a plány pro udržitelný systém uchovávání a archivaci dokumentů a dat – Federal Deposit Library Program a Federal Information Preservation Network – FIPnet.

Další blok konference zahájil Dobrica Savić, který shrnul novodobé podoby šedé literatury, včetně výzkumných dat, a upozornil na nárůst publikací a dat.

Tomas Lipinsky se se svou kolegyní Kathrine Henderson pravidelně zaměřuje na legislativní problémy kolem zpřístupňování publikací a dat, politiky otevřeného přístupu a otevřených dat. Otázkou správného postupu tvorby politiky zpřístupňování výzkumných dat se zabýval i Daniel Mack z University of Maryland.

Poslední přednáška byla o nizozemském repozitáři pro výzkumná data DANS. Přednášející Emilie Kraaikamp zdůraznila zejména používání licencí Creative Commons, a to hlavně CC0. Ohledně výhod a nevýhod užívání této licence se rozproudila velká debata. Většina účastníků se vyslovovala spíše pro užívání jiných variant licencí CC.

Odpolední sekce byla zaměřena na data management a roli knihovníků jakožto digitálních kurátorů. Jedna z přednášek byla bohužel jen audiozáznamem, kterému bylo velmi špatně rozumět. Presentaci o data management měly pracovnice knihovny Princetonské univerzity. Jednalo se o teoretický přehled všech návazných aktivit s poznámkami, jak k tomu přistupují na jejich univerzitě. Stejně téma zaznělo i z Floridské univerzity, kde založily na toto téma pracovní skupinu „Data management and Curation Working Group“, která se schází jednou měsíčně a pracuje na rozvoji iniciativ kolem data managementu a věnuje se hodně vzdělávání na univerzitě. Zbylé dvě přednášky byly zaměřené na šedou literaturu, její znovu využívání a o kolekci zpráv U.S. Government Accountability Office.

První den konference zakončily krátké prezentace jednotlivých posterů.

2. den konference (4. 12. 2018)

Ráno probíhala prezentace posterů.

Dopolední blok konference byl ohlášen jako panelová diskuse, ve skutečnosti se však jednalo o krátké prezentace o databázi WorldWideScience z různých pohledů – její technické zázemí a rozvoj, podpora otevřené vědy a vyhledávání. Pouze jedna prezentace byla věnována jinému tématu – umělé inteligenci a možnostem jejího využití při vyhledávání informací a dat. V závěru byla krátká diskuse.

Členy panelu a autory prezentací byli:

Dobrica Savić, IAEA

Lorrie Johnson, U.S. Department of Energy (Office of Scientific and Technical Information)

Abe Lederman, Deep Web Technologies

Justin Fessler, IBM Corporation.

Moderoval Brian Hitson, U.S. Department of Energy (Office of Scientific and Technical Information)

V odpoledním bloku konference proběhly prezentace autorů ze vzdálenějších zemí – byla prezentována šedá literatura a práce s ní z Korejského institutu vědeckých a technických informací, Národní knihovny v Číně a Uruguaye. Dominic Farace z GreyNetu pohovořil o dalším rozvoji projektů GreyNetu - o enhanced publications a otevřených datech. V závěru

promluvil Marcus Vaska z instituce Alberta Health Service o praktické aplikaci virtuální reality a umělé inteligence v oblasti zdravotní a onkologické péče.

Konferenci zakončil Dominic Farace (GreyNet) spolu s Margret Plank (TIB, Hannover), kteří poděkovali všem přednášejícím a účastníkům a pozvali všechny na příští ročník této konference, která se bude konat 22. a 23. října v Hannoveru v Německu (http://www.textrelease.com/images/GL21_Pre-Conference_Announcement.pdf), a zároveň na základě smlouvené vzájemné propagace pozvali účastníky i na 12. ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích pořádané NTK.

Pro zájemce byla po konferenci připravena ještě prohlídka J. Edgar & Louise S. Monroe Library, která slouží pro studenty Loyola University. Kromě knižních sbírek a elektronických zdrojů (databáze, elektronické časopisy) má knihovna hudební kolekci (CD a DVD nosiče), kolekci rukopisů a starých tisků a mikrofilmů. Pro studenty jsou připraveny studovny s možností rezervace, patra jsou rozdělena na tiché zóny a zóny s možností komunikace. Knihovna organizuje i celou řadu vzdělávacích kurzů a v jejich prostorách se nachází rovněž galerie pro výstavy.

4. Závěry/shrnutí

Služební cesta byla pro NTK a zejména oddělení 11 velmi přínosná vzhledem k jejímu zaměření na šedou literaturu, výzkumná data a data management. Zároveň konference a zasedání členů GreyNet umožnilo navázání dalších mezinárodních kontaktů, které mohou přinést nejen spolupráci, ale možná i jejich účast na Konferenci o šedé literatuře a repozitářích pořádané NTK. Na konferenci byla domluvena možnost předávání metadat z Národního úložiště šedé literatury do světové databáze WorldWideScience.org. Rovněž byly domluveny detaily ohledně další spolupráce NTK a GreyNet. Základy této spolupráce byly dohodnuty na schůzce ředitele NTK, pana Ing. Martina Svobody, a ředitele GreyNetu Dominica Farace při jeho letošní návštěvě Prahy. Na konferenci byly probrány praktické detaily a vzájemné možnosti. Rovněž jsme prezentovaly příští – dvanáctý ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích. Všichni účastníci dostali tištěnou pozvánku a byla domluvena společná propagace české konference s mezinárodní, která proběhne týden po české konferenci v Hannoveru. Propagaci budou zajišťovat ředitel GreyNet – Dominic Farace, Margret Plank z TIB v Hannoveru a pracovnice odd. 11 NTK.

5. Dokumentace

- Program konference na webu <http://www.textrelease.com/gl20program.html>.
- Program konference s abstrakty a vybranými prezentacemi (uložen v tištěné podobě v odd. 11)
- Program Book konference (abstrakty, program, předběžné verze některých prezentací) uložen v digitálním repozitáři Greyguide http://greyguide.isti.cnr.it/wp-content/uploads/2018/12/GL20_ProgramBook.pdf
- Sborník z konference bude dostupný v lednu 2019.
- Poster „Milestones of Grey Literature in the Czech Republic“ je uložen v Institucionálním digitálním repozitáři. <http://repozitar.techlib.cz/record/1184?ln=cs>

6. Anotace ZC

Náplní služební cesty byla účast zaměstnanců NTK na Mezinárodní konferenci o šedé literatuře (International Conference on Grey Literature, GL20) a zároveň účast na výroční schůzi členů organizace GreyNet, jejíž je NTK členem. Většina prezentací byla věnována ukládání, archivaci a zpřístupnění výzkumných dat. Na konferenci byla ve formě posteru prezentována i činnost

NTK – 10 let výstavby a fungování Národního úložiště šedé literatury (www.nusl.cz).
Konference rovněž umožnila schůzku se správcí repozitáře GreyGuide a databáze WorldWideScience, kam NTK začne zasílat data z NUŠL.